

kratkem grozni boji. Najnovejše poročilo iz kitajskega mesta Šalošija pa nam pove o grozni bitki, v katero so se zapletle dne 2. t. m. podgane. Ponoči zgoraj omenjenega dne je zbudilo prebivalstvo mesta Šalošija hreščanje ter cvilenje. Zjutraj so zagledali ljudje ob mestnem zidu na tisoče in tisoče mrtvih in ranjenih živih podgan, ki so bile doma v mestu. Nad sive podgane so se zagnale rdečkaste, ki so prišle iz puščave, so bile izredne velikosti in dobro rejene. Med rdečimi so bili komadi po 18 kg teže. Kako srdit je bil ta podganji boj, nam dokazuje dejstvo, da je pokopavalo smrdeče mrtvece na stotine delavcev cele tri dni. Mesto si je komaj oddahnilo od smrada, a prihodnji dan se je odigrala popolnoma nova bitka na drugi cesti proti Kiansiaju. Podgane so bile tako razvnete, da se niso zmenile za ljudi, ki so navreli vkup, da bi opazovali boj. Klanje je trajalo dobro uro. Sive domače podgane so bile premagane in so se rešile za mestno obzidje. Na bojišču pa je ostalo zopet nešteto ranjenih in mrtvih bojevnikov.

Ruski boljševiki so sneli enega od največjih zvonov. V Moskvi so začeli podirati na povelje boljševiške vlade zelo stari samostan, v katerem je do sedaj visel 16.000 kg težki zvon. Pri snemanju tega zvona se je utrgala vrh, zvon je padel in se zabil 1 meter globoko v zemljo. Ta zvon bodo uporabljali pri gledaliških prireditvah!

Čudne vremenske prikazni. Zadnje dni so divjali po Angleškem in Francoskem siloviti viharji, ki so rušili poslopja in razburkali morje s tako silovitostjo, da ladje sploh po več ur niso mogle pristati k obrežju. Krog Washingtona v Združenih državah Severne Amerike so imeli v pondeljek, dne 19. t. m., tako silovito vročino, da so padali ljudje v omedlevico. Na Španskem je nastopil nenadoma zelo občuten mráz. Po gorah je zapadel debel sneg, ki sega globoko v doline.

Izjava. Podpisana Barbara Pider, stara 64 let, iz št. Jurija ob Taboru pri Celju, potrjujem z mojim lastnim podpisom, da sem bila bolna na raku 3,5 cm krat 2,5 cm na nosu ter da me je popolnoma ozdravil gospod Poljšak Alojzij iz Celja. Neresnica je pa, kar je izjavil g. dr. Robič ter g. dr. Černič, da bi me ne ozdravil niti ne izboljšal g. Poljšak, ker sem sedaj popolnoma zdrava. — Št. Jurij, dne 16. oktobra 1928. Barbara Pider l. r. Gornjo izjavo potrjuje županstvo št. Jurij ob Taboru, dne 17. okt. 1928. Županov namestnik: M. Ocvirk l. r., Keršan Štefan l. r., Fr. Hanžič l. r., obč. svetovalec.

Ljutomer. Okr. zdravnik dr. Frane Čeh se ni preselil ter še zmiraj ordinira v hiši g. Al. Krainz na Glavnem trgu v Ljutomeru. Za okrajne uboge ordinira samo predpoldne, za druge tudi popoldne; v potrebi pa gre k bolnikom tudi ponoči. 1424

Zanimivosti.

Januš Golec:

Lopar.

Štajersko-hrvatska meja pri Zavrču je ravno tako nenaravna ter nerodna, kakor najnovejša severna napram Avstriji.

Štajerce in Hrvate ne razmejuje kak potok, graba ali nekaj temu podobnega, ampak visoki kamni iz viniškega apnenca, ki sa zakopani v zemljo že veliko let in to čisto brezglavo. Veliko viničarskih poslopij je polovica na štajerski, druga plat na hrvaški strani.

Usoda štajersko-hrvatske mešanice je zadela veliko Miklovo viničarijo na Lovrenčanu. Razmejitveni kamen tik ob hiši kaže, da je velikonedeljski Mikl na pol štajerski ter na pol hrvaški hišni posestnik.

Miklova viničarija z lepimi sobami ter kapelico je bila svojčas last iz Varaždina pregnanih jezuitov.

Letos so obiskali tatovi parkrat dobrega ter gostoljubnega Mikla, mu odnesli precej vrednosti, a kljub ne ljubim obiskom še hrani njegova viničarija dokaj starinsko zgodovinskih znamenitosti.

V kapelici še danes mašujejo, soba ob kapelici hrani nekatere prav čedne stare oljnate slike.

Kaj vse to naštetu v primeri z loparjem, na katerega je prijatelj Mikl tako ponosen, da ga da okusiti vsakemu, ki je prvič njegov gost na Lovrenčanu.

Zgodba, izvirnost in pomen Miklovega loparja je ta-le:

Lopar je iz trdega hrastovega lesa, ki še danes ni prav nič pirav. Držaj je precej ročen, srednje dolg in drži končno okroglo ploskev, v katero je urezan križ. Mikl trdi z vso sigurnostjo, da je bil lopar veliko, veliko let samostanska last in je dosegel do danes lepo starost 300 let.

Ko prestopiš v prijateljskem razmerju prvič prag Miklove viničarije na Lovrenčanu, ti razloži hišni gospodar zgodovino in navado tristoletnega klosterskega loparja. Ko ti je znan ta izvirni običaj, se sestane takoj na licu mesta sodišče, ki ti prisodi gotovo število batin. Delivec loparjevih trdih dobrot je navadno — prijatelj Mikl sam. Stopiti moraš najprej na štajersko plat hiše, se pripogniti in hišni gospodar te usposobi za gosta s krepkimi udarci s trdo ploskavo tristoletnega loparja. Ko si prestal inštalacijo na štajerskem, se ponovi na isti način na Hrvatskem.

Po skelečih udarcih si še le komaj eno tretjino Miklovega gosta. Prinesejo ti krožnik s soljo, kruhom, hišnim ključem in veliko čašo najboljšega vina. Čašo moraš izpiti po jedrnatih zahvali za hrastovo inštalacijo ne da bi vmes sedel.

Po končanem obredu »bilikuma« ti ponudi prijatelj spominsko knjigo, v katero moraš lastnoročno beležiti, kedaj si bil prvič bit in koliko ti je bilo odmerjenih.

Ko sem okusil temeljito rabo Miklovega loparja iz njegovih rok, sem opazil v knjigi sama imenitna imena naših največjih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov. Ogled teh imenitnih podpisov mi je znatno lajšal bolečine na sitnem delu telesa in sem beležil korajžno v za bodočnost zgodovinske bukvice lastno inštalacijo.

Drugi dan za tem, ko je potrdil Mikl mene z loparjem za svojega prijatelja, se je zbrala pod gostoljubno streho njegove hiše večja družba že njegovih večkratnih odličnih gostov.

Pri pregledu spominske knjige so ugotovili gospodje, da Mikl sam do tedaj niti ustoličen ni na to posest po udarcih z zgodovinskim loparjem.

Ustoličenje je prestal s 50 udarci in to radi štajersko-hrvatske meje na vsaki strani s 25. Žalibog, da je bil inštalator monsignor Vreže, ki je za vse drugo prvovrsten mož, za rabo 300letnega klosterskega loparja, na katerem je urezan križ, pa ni!

Beležil sem izvirnost in posebnost Miklovega loparja radi tega, ker mi je bil do tedaj prvi sprejem gosta s hrastovim loparjem nekaj povsem novega ter izvirnega, kar sem doživel pri prijatelju Miklu prvič!

★

Januš Golec:

Haloški klopotei.

V otroških letih so mi udarili prvič na uho udarci klopoteca. Sosedov Franček je prinesel od nekod stare repotuljo in jo pritrtil za kolec na vrh visoke hruške. Kolikokrat sem ga prosil, naj bi mi prodal klopotec, a je bil sam preveč zaljubljen v ta nepoznati inštrument v krajih ob Sotli. Še le tedaj, ko mu je polomil vihar bate, mi je odstopil proti odškodnini obe vetrnici.

Dolgo sem prosil domačega mizarja Zagorca Cerajo plemenitega Ceriča, predno mi je izgotovil klopotec na štiri bate, ki so udarjali po stari kosi. Praznik je bil zame, ko je odnesel stari Hrvat na lipo klopotec, ki je udarjal pri vsakem pišu svoj: bim, bim, bim . . . in se sukal kakor vojak na vežbališču. Na ograji krog vodnjaka sem presedel ure in ure in poslušal udarce klopoteca, ki je klopotal na naši lipi edini v celi Sotelški dolini.

Koliko bridkih solz sem potočil, ko mi je razodela stara dekla Roza zjutraj na postelji, da mi je nekdo ukra del v noči mojega prijatelja z lipe. Tepen sem bil, ker sem žaloval preveč za razposajeno regljačo, ki je že presedala vsem domačim in najbolj pa stari materi. Mizar Ceraja mi ni smel ustvariti novega veselja, moral sem pozabiti na klopotečvo, za me tolikanj mikavno ter privlačno godbo.

Kakor že omenjeno, vinorodni kraji po Sotelški dolini ne poznajo klo-